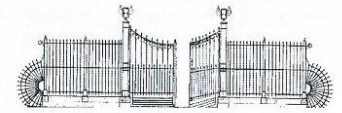

Jaargang 18 nr. 36 najaar 2017

Stichting Oude Begraafplaats

Begraafplaats Vlieland

Openingstijden Oude begraafplaats

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

maandag t/m zaterdag: 10.00 - 16.00 uur

zondag: 12.00 - 16.00 uur

Het bestuur van de Stichting Oude begraafplaats Gouda

Peter Overkamp (voorzitter)

Nelleke van Dijk (secretaris)

William Bik (penningmeester)

Koos Massar (informatie graven)

Bieneke van Wely (educatieve activiteiten)

Jonah de Jong

Assistentie:

Severt van der Stad (restaurantzaken)

Nico Koning (technische zaken)

VAN DE VOORZITTER

Na een jaar terug kijkend is er in het afgelopen jaar veel gebeurd. Met alle bestuursleden hebben we veel aandacht gegeven aan de dagen die we georganiseerd hebben.

Het bezoekersaantal op die dagen was redelijk en daarom gaan we als bestuur het komende jaar proberen dit uit te bouwen zodat we nog meer mensen kunnen bereiken om op die dagen op onze oude begraafplaats eens te komen kijken.

In het bestuur waren wisselingen zowel uittredend als nieuwkomers. Ook waren er wisselingen van functies in het bestuur. Ons jongste en enthousiaste bestuurslid is 20 jaar.

Wij hebben na vele jaren afscheid genomen van Inez Meter als bestuurslid.

Zij is één van die mensen die het destijds op zich hebben genomen om van de oude begraafplaats tot een blijvende herdenkplek te maken.

Inez bedankt daarvoor.

Nu kijkend naar de toekomst heeft het bestuur echt wel wat uitdagingen om dit voor de komende jaren verder proberen uit te bouwen.

Het blijft een rustpunt in de stad.

Daarom wil ik een oproep doen aan ieder die dit leest en denkt: "ik wil hier mijn steentje wel aan bijdragen" zich te melden bij het bestuur.

Want zoals in elke stichting/bestuur kunnen we handjes en ideeën gebruiken.

Dus mocht u zich geroepen voelen, dan horen wij dit graag.

Peter Overkamp, voorzitter

INEZ EN DE OUDE BEGRAAFPLAATS

Een stukje schrijven over Inez Meter-van Leeuwen, is een hele eer. Dit, nadat zij meegedeeld had zich uit het bestuur terug te trekken. Voor mij is ze de Grande Dame van cultureel Gouda. Als dichteres is ze ongeëvenaard in de korte sprekende gedichtjes, die ze overigens zelf altijd betitelde als versjes. Vele gedichten zijn terug te vinden in het boek "Levend monument" dat ze samen met fotografe Anke Ligteringen heeft gepubliceerd. Voor mij was de presentatie van dat boek de eerste keer dat ik met haar en daardoor ook met de Oude Begraafplaats in aanraking kwam. Kort daarop sprak ze mij in de stad aan. Ze vond dat we wat moesten organiseren om de Oude Begraafplaats te behouden.

Als Inez je zo iets vraagt, zeg je geen nee. Ze weet je met haar enthousiasme, aimabele persoonlijkheid, gedrevenheid en kennis van zaken, aan zich te binden. Ik denk dat vele andere Gouvenaars op allerlei culturele gebieden deze ervaring met mij zullen delen.

hoe
zou het zijn
als men plotseling verdwijnt
op de aarde
een lege plek
ergens in een hart
of
is het zo
dat men verdwijnend
ergens
de juiste plek vult op de aarde
de juiste plek vindt in een hart
Inez Meter

Vele jaren lang hebben Inez en ik aan de kar van de begraafplaats getrokken en als ik het even niet zag zitten, was er na een gesprek met haar, het enthousiasme weer snel terug. Ook wist ze in het bestuur regelmatig iedereen voor haar ideeën te winnen.

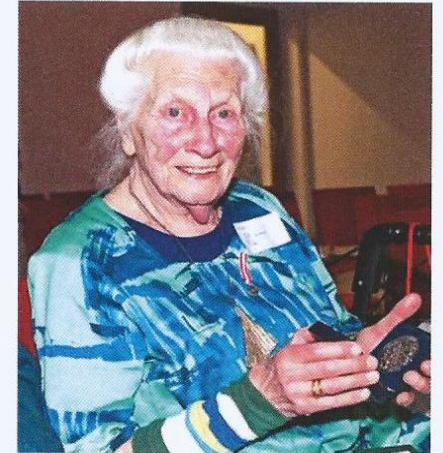
De bindende factor gaat nu op hoge leeftijd stoppen met haar bestuurlijke taken.

Zeer begrijpelijk en verdiend.

Voor mij is en blijft ze een grote lieve persoonlijkheid, waarmee ik met alle respect heb mogen samenwerken.

Inez geniet van alle dingen die je nog doet.

Ed van Rossum
(oud voorzitter van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda).

Inez van Leeuwen – Meeter
(bron: Omroep West)

Even voorstellen..., ons nieuwe bestuurslid

Hallo, mijn naam is Jonah de Jong, ik ben 20 jaar oud en woon aan de Nieuwehaven in hartje Gouda. In mijn dagelijks leven studeer ik Theologie en Levensbeschouwing in Utrecht. Na in mei als vrijwilliger meegedaan te hebben met 'NLdoet' voor de Oude Begraafplaats, was ik erg gecharmeerd door deze plek. Daarom hoefde ik ook niet lang na te denken toen ik door het bestuur gevraagd werd om hen te versterken als nieuw lid en secretaris. Ik hoop dat ik goed van dienst mag zijn voor het verdere behoud van de begraafplaats en voor de mensen die deze plaats als zo belangrijk ervaren.

WEEK VAN DE BEGRAAFPLAATSEN

Het bestuur heeft besloten om iets bijzonders te doen in het kader van de nationale week van de begraafplaatsen. Niet alleen schoffelen en grint harken, zoals op de meeste begraafplaatsen gedaan werd.

Op onze begraafplaats herbergen wij een aantal beroemde Gouvenaars. Besloten werd om een grafrede te houden bij twee van hen: Malva Marina Reyes en de burgemeester van Bergen IJzendoorn.

Op zaterdagmiddag 3 juni jl. stonden daar zo'n twintig mensen te luisteren naar schrijfster Pauline Slot. Ze vertelde de – in alle opzichten – pijnlijke geschiedenis van het huwelijk van de Chileense dichter en Nobelprijswinnaar Pablo Neruda (die officieel Neftalí Reyes heette) met de uit Nederlands-Indië afkomstige Maria 'Maruca' Hagenaar.

Malva, een meisje met een waterhoofd, was daar het resultaat van. Hoe komt Malva in Gouda terecht? Als de door Neruda verstoten echtgenote met dochter van Madrid naar Den Haag verhuist, heeft zij geen middelen van bestaan. Zij moet gaan werken en zoekt voor Malva een pleeggezin. Dat wordt de familie Julsing die aan de Noothoven van Goorstraat 4 in Gouda woont.

Pauline Slot vertelde aan een zeer aandachtig gehoor over haar boek "En het vergeten zolang". De titel *En het vergeten zo lang* is ontleend aan een vers van Neruda

Na een rondleiding over de begraafplaats onder leiding van Bieneke van Wely hield onze penningmeester, William Bik een verhaal over de drie burgemeesters, van Bergen, IJzendoorn en van Bergen IJzendoorn, die hier allen begraven liggen.

De volgende foto is gemaakt op 20 januari 1895 vanuit het bovenraam van de aula.

Kenmerkend is dat om het graf vrijwel alleen mannen stonden, de hoogwaardigheidbekleders - met de hoge hoed op het hoofd. Wij hebben geleerd om je pet af te zetten bij zo'n gelegenheid. Het gewone volk werd op een afstand gehouden door een agent. Buiten de begraafplaats, waar nu het speelveld is, staat het nieuwsgierige "klootjesvolk".

De grafrede wordt gesproken door de heer Noothoven van Goor

Wie waren zij? *Tussen (haakjes) zijn de grafposities weergegeven.*

1. Burgemeester Adrianus van Bergen, getrouwd met Henrikje Westerveld, overleden 13 aug. 1844 (A.p.01)

Zij hadden een dochter: Maria. Later is hij hertrouwd met Antonia Maria Imans. overleden 23 juli 1865 (A.c.16)

2. Nicolaas IJzendoorn overleden aug. 1867 (A.c.17) trouwde met deze dochter Maria van Bergen.

Zij kregen een zoon Albertus Adrianus

3. Albertus Adrianus IJzendoorn. Zijn moeder, Maria van Bergen was waarschijnlijk ziek. Met haar zou de naam van Bergen teloor gaan. Zij is 3 februari 1836 overleden (A.p.03) Om de naam van Bergen in de familie te houden heeft A.A. van IJzendoorn deze naam aan de zijne toegevoegd en werd hij van Bergen IJzendoorn. Hij was toen 12 jaar oud.

Nederlandse Staatscourant 1836

Hij is overleden op 16 januari 1895. Getrouwd met Henriette Johanna Wilhelmina Jacoba Evekink Busgers.
 Overleden 24 nov. 1896. (A.C.18)

Aan het einde van de grafrede legde de heer Bik een roos op alle graven.

De huidige burgemeester van Gouda, Milo Schoenmaker kreeg het slotwoord en bedankte onze stichting voor deze bijeenkomst. Namens de gemeente Gouda legde hij een krans op het graf van burgemeester Albert van Bergen IJzendoorn die zoveel voor de stad gedaan heeft.

Wij zijn van plan om volgend jaar weer twee grafredenen te houden in de week van de begraafplaatsen.

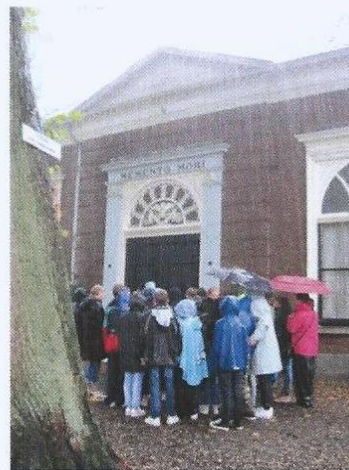

WAAR GEBEURD

Een jongetje van een jaar of zes liep over de begraafplaats, luid tierend en schreeuwend. Toen we vroegen wat er aan de hand was, zei hij: "Ik ben boos, ik ben heel erg boos, ik ben woedend en daarom schreeuw ik."

Thuis mag ik dat niet doen en hier zegt niemand er iets van.

KLASSEDAG

Dit jaar was aan de stichting gevraagd om mee te doen met klassedag, op vrijdag 8 september, in verband met Open Monumentendag.

Drie klassen stonden gepland om op bezoek te komen.

Bieneke van Wely zou de rondleidingen doen en Koos Massar maakte hier en daar foto's.

Helaas hadden twee groepen in verband met het slechte weer afgezegd. Alleen de scholieren van de Bijenkorf zijn gekomen.

Het regende al behoorlijk toen deze groep aankwam.

Bieneke nam de kinderen mee naar de voorkant van de aula, verwelkomde ze en begon haar praatje. Op een gegeven ogenblik begon het pijpenstelen te regenen.

De kinderen bleven dapper luisteren naar Bieneke.

Toen we het middenpad op gingen, vertelde zij de kinderen dat, als ze op een graf stapte, dan moeten ze sorry zeggen. Het werd vaak geroepen!

Enkele van de graven die bezocht zijn waren die van Van Bergen IJzendoorn (ze weten nu hoe hij aan zijn dubbele achternaam is gekomen), Malva Marina Reyes en Rocus Biesheuvel (het graf is altijd indrukwekkend met z'n voetbal voor kinderen).

Ook bij het kindermonument werd stil gestaan.

Het baarhuisje riep ook veel vragen op bij de kinderen. Sommige wilden ook weten of hier ook een voorvader - moeder hier begraven was. De juf kreeg het adres van onze website mee, zodat ze het zelf kunnen opzoeken.

Toen het afgelopen was, zijn de kinderen weer terug naar hun fiets gegaan en werden uitgezwaaid door Bienenke en Koos. De kinderen van de Bijenkorf hebben op de begraafplaats het slechte weer goed getrotseerd en bleven tot het eind geïnteresseerd. Al vonden ze het aan het begin een beetje eng, na afloop was dat gevoel verdwenen.

“Sorry”

TWEELINGEN OP DE BEGRAAFPLAATS

De meeste mensen hebben een bepaalde fascinatie voor meerlingen, zeker als ze identiek zijn.

Op de begraafplaats liggen twaalf tweelingen. Hoeveel van deze identiek zijn is niet na te gaan.

Bij sommige is dat zeker dat ze dat wel zijn.

Vier tweelingen zijn meisjes, zes zijn jongens waarvan er vier dood geboren zijn en twee zijn gemengd.

Er zijn twee tweelingen, beiden stellen vrouwen, die behoorlijk oud zijn geworden.

Marianne Johanna van Vlaardingen is op 2 december 1951 overleden, tachtig jaar oud. Haar zus, Johanna Elizabeth, is op 11 februari 1966 in Huize Gouwestein op vier en negentigjarige leeftijd overleden.

Van het andere tweeling is Clasina Apolonia Catharina van Dongen Bolding drie en negentig jaar oud geworden en haar zuster Cornelia negen en zeventig jaar oud. Ze zijn overleden op respectievelijk 14 december 1957 en 19 november 1943.

Op de volgende plaatsen liggen zij begraven:

A.p.14* Gijsbertus van Spanjen, overl. 3 augustus 1834, 63 jaar.

A.p.14* Hendrika Brouwershaven- van Spanjen, overl. 30 maart 1840, 69 jaar oud.

A.y.3 Josina Maria Jonker overl. 10 april 1900, 18 jaar oud.

A.y.3 Françoise Clasina Jonker, overl. 17 februari 1915, 33 jaar.

B.p.11 Clasina Apolonia Catharina van Dongen Bolding, overl. 14 december 1957, 93 jaar oud.

- B.p.11 Cornelia van Dongen Bolding, overl. 19 november 1943, 79 jaar oud.
- B.q.11 Marianne Johanna van Vlaardingen, overl. 2 december 1951, 80 jaar oud.
- B.q.11* Johanna Elizabeth van Vlaardingen, overl. 11 februari 1966, 94 jaar oud.
- B.cc.5 Johannes Lieve Vermeij, overl. 1 september 1929, 59 jaar oud.
- B.kk.1 Marinus Arie Vermeij overl. 21 februari 1949, 78 jaar oud.
- C.fff.20* Twee doodgeboren jongens van H.C. Spee en A.J. Schoor, 2 april 1948.
- D.e.21b Hendrik Cornelis Lingen, overl. 14 februari 1941, 5 maanden oud.
- D.e.21b Jan Lingen, overl. 29 januari 1941, 4 maanden oud.
- D.l.15* Elizabeth Maria van Dorp, overl. 21 november 1943, 5 maanden oud.
- D.l.15* Willem Jacobus van Dorp, overl. 19 september 1943, 3 maanden oud.
- D.r.15* Adriana Francina van Achthoven, overl. 16 januari 1946, 4 weken oud.
- D.r.15* Alida Sina van Achthoven, overl. 21 december 1945, 1 dag oud.
- D.r.16* Twee doodgeboren jongens van P. Hofstede en P.G. Kamp, 25 december 1945.
- D.s.16* Twee doodgeboren jongens van W. van Dam en J.B. Blok, 19 september 1946.
- D.u.10* Twee doodgeboren jongens van B. Kluiver en J. Wijnen, 29 juli 1947.

Een foto van een dood geboren tweeling, samen in een lijkenkistje.

Uit het tijdschrift Doodgewoon nr. 18

De kinderen van Krijn Jonker, ca. 1882.

V.l.n.r. 1. Wies (1878-1963), 2. Willem Pieter Andries (1879-1922), 3. Leena (1862-1947), 4. Adrianus Krijnszoon (1863-1944), aardewerkfabrikant, gehuwd met Christina Mijnlieff (1863-1946), 5. Sophie (1865-1946), 6. en 7. de tweeling Françoise en Josina.
Foto: Streekarchief Midden-Holland.

A.y.3 Josina Maria Jonker overl. 10 april 1900, 18 jaar oud.

A.y.3 Françoise Clasina Jonker overl. 17 februari 1915, 33 jaar.

Wie de laatste weken over de begraafplaats heeft gelopen zijn misschien een paar dingen opgevallen

De twee kastanjabomen aan de achterzijde van de aula waren heel vroeg bruin gekleurd en begonnen te vallen. Een vroege herfst? Nee; het probleem is de kastanjemineermot ("*Cameraria orchidella*").

Mineermotten zijn kleine nachtvlinders. De rups van de mot vreet gangen in de bladeren, hierdoor ontstaan bladmijnen. Bladeren verkleuren bruin en sterven hierdoor af. De *Kastanje Mineermot* treedt de laatste jaren fors op, waardoor de boom al medio zomer bijna in herfsttooi gehuld gaat.

Helaas is dit niet enige waar aan het groen te lijden heeft. Een nieuwe plaag is begonnen bij de buxus-planten: *Cylindrocladium buxicoli*: De aantasting begint met zwarte vlekken op het blad. Na enkele dagen vallen de aangetaste bladeren massaal af.

(complete bladval) en er ontstaan zwarte strepen op de jonge twijgen. Dit is goed te zien: als je het middenpad oploopt, links, direct achter de niet-werkende waterkraan is de buxustruik helemaal kaal.

Was er niet een uitdrukking: boompje groot, plantertje dood?

Bij ons is dat nu: plantertje groot, boompje dood. Bij ons is een *Acacia*, één van de drie, omgewaaid.

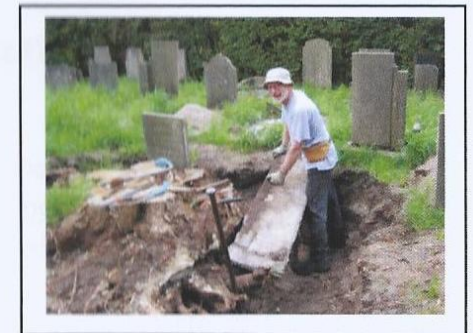
De plantsoendienst heeft de boom bovengronds vakkundig weggehaald; ondergronds werd het een karwei voor Koos Massar en Severt van der Stad.

Dit was niet zo maar een klus, het was een monsterklus!

Diverse grafstenen waren bij het vellen van de boom beschadigd

Deze foto laat goed zien hoe groot het wortelgestel was. Speciaal gereedschap werd ingehuurd om hem een kopje kleiner te maken. Onze nieuwe portaalkraan heeft goede diensten bewezen. Zonder dat zou het niet gelukt zijn. Koos en Severt hebben een geweldige prestatie verricht. De gebroken en beschadigde stenen zullen binnenkort gerestaureerd worden.

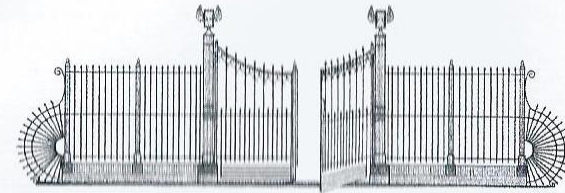
Gevonden grafrestanten zijn zorgvuldig teruggelegd en de omgeving is weer hersteld.

SECRETARIAAT

Het is voor ons erg moeilijk om onze donateurs te informeren als wij iets op de begraafplaats organiseren. We kunnen dit tot nu toe alleen met een plaatselijk bericht in de krant doen. Daarom vragen wij u een E-mail naar onze secretaris te sturen zodat wij u digitaal kunnen informeren. (Dat geldt niet voor de nieuwsbrief) info@oudebegraafplaatsgouda.nl

PENNINGMEESTER

In deze brief vindt u weer een acceptgirokaart voor de jaarlijkse donatie. Uw steun kunnen wij niet missen. In deze nieuwsbrief hebben wij laten zien wat er zoal gebeurt. Wij krijgen helaas geen gemeentelijke subsidie en moeten het rooien (soms letterlijk) met de totale donaties van ca 2000,- Van deze plaats willen wij de schenkers van een kettingtakel voor de portaalkraan ook hartelijk bedanken.

Colofon

Adres: Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda
Website: www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Voor reacties op deze nieuwsbrief, maar ook voor verdere vragen, suggesties etc. kunt u contact opnemen met ons Secretariaat: E-mail: info@oudebegraafplaatsgouda.nl

Donaties van minimaal 15,- op:
Rekeningnummer NL78 INGB 0008 0339 02
t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats te Gouda

Voor informatie over de graven kunt u zich richten tot
Koos Massar
Binnenkade 31
2806 AZ Gouda
Tel. 0182 515 034

Wij zoeken iemand die tweemaal per jaar de eindredactie en de opmaak van de nieuwsbrief wil verzorgen (Tekst wordt toegestuurd)

Eindredactie en opmaak deze nieuwsbrief: William Bik